

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **Mgr. J. K.**, zast. JUDr. Ivou Kunz Duchoňovou, advokátkou se sídlem Kořenského 1107/15, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 427/16, Praha 2, ve věci ochrany před nezákonným zásahem správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 21. 6. 2018, č. j. 6 A 219/2017 - 57,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného usnesení Městského soudu v Praze, jímž byla pro opožděnost odmítnuta žaloba, kterou se domáhal deklarace nezákonnosti zásahu žalovaného – výstrahy podle § 25d zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících.

[2] Městský soud vycházel z toho, že podle § 84 odst. 1, věty první, zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), musí být žaloba podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Výstraha byla stěžovateli doručena 5. 6. 2017, lhůta k podání žaloby proto skončila 5. 8. 2017. Stěžovatel ji však podal až dne 24. 10. 2017, tedy pozdě. Na běh lhůty nemá vliv skutečnost, že stěžovatel podal stížnost podle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Na základě podání stížnosti nelze napadený akt nijak měnit nebo do něj autoritativně zasahovat, nemá tedy charakter opravného prostředku.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Stěžovatel namítá, že zásah do svých práv nespátroval pouze v udělení výstrahy, ale také ve způsobu, jakým žalovaný reagoval na jeho stížnost. Ve vztahu k tomuto zásahu žaloba nemohla být opožděná, jelikož reakce na stížnost mu byla doručena až dne 10. 10. 2017.

[4] Dále uvádí, že řízení před městským soudem proběhlo do značné míry zmatečně. Ve věci bylo nařízeno jednání, na jehož konci (v rámci odůvodnění usnesení o odmítnutí žaloby) se stěžovatel dozvěděl, že městský soud vyhodnotil otázku včasnosti žaloby jako spornou. Tuto skutečnost však dříve v průběhu jednání nesdělil a stěžovatel se proto soustředil na meritorní otázky.

[5] Konečně rozporuje, že by na běh lhůty pro podání žaloby nemělo vliv podání stížnosti. Upozorňuje na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 1 Afs 58/2017 - 42, č. 3686/2018 Sb. NSS, který sice dospěl ke stejnému závěru jako městský soud, formuloval jej však pouze *pro futuro*. Při podání žaloby stěžovatel vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2014, č. j. 2 Aps 8/2013 - 46, a nepovažuje za podstatné, že se týká stížnosti podle zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“).

[6] Žalovaný odkazuje na obsah správního spisu, své vyjádření k žalobě a navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.). Poté přistoupil k přezkumu usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[9] V nynější věci je sporné, zda stěžovatel podal žalobu v dvouměsíční subjektivní lhůtě podle § 84 odst. 1, věty první, s. ř. s.

[10] Pro počátek běhu lhůty je rozhodné, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejvyšší správní soud proto nejprve ve správním spise ověřil, že výstraha byla stěžovateli doručena v pondělí 5. 6. 2017, následujícího dne tedy počala běžet lhůta k podání žaloby, jak správně uvedl městský soud. Je nicméně třeba upřesnit jeho závěr, že lhůta skončila 5. 8. 2017; jelikož v ten den byla sobota, lhůta skončila až v pondělí 7. 8. 2017 (§ 40 odst. 2 a 3 s. ř. s.). Nic to ale nemění na tom, že žaloba podaná až dne 24. 10. 2017 byla jednoznačně opožděná.

[11] Nejvyšší správní soud přisvědčil městskému soudu, že na běh lhůty k podání žaloby nemá vliv podání stížnosti podle § 175 odst. 1 správního řádu. Podle tohoto ustanovení může stížnost podat dotčená osoba proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správního orgánu, neposkytuje-li tento zákon jiný prostředek ochrany. Na vyřízení stížnosti není právní nárok a její samotné vyřízení ještě neznamená odstranění závadného stavu (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2010, č. j. 4 Aps 2/2010 - 44, č. 2339/2011 Sb. NSS). Jedná se tedy o typický prostředek, který není třeba před podáním zásahové žaloby využít a který tak nemá vliv na běh lhůty k jejímu podání. Přijetí opačného závěru by vedlo k tomu, že by ustanovení o lhůtách ztratilo smysl – žalobce by si kdykoli mohl „vyrobit“ lhůtu novou, a to prostým uplatněním nenárokové stížnosti.

pokračování

[12] Stěžovatel dovozuje opačný závěr z judikatury Nejvyššího správního soudu, jeho argumentace však není správná. Stěžovatelem citovaný rozsudek rozšířeného senátu sp. zn. 1 Afs 58/2017 skutečně akceptoval výše uvedené závěry, ve vztahu k nutnosti vyčerpání stížnosti podle správního řádu se však nejednalo o závěry nové. Rozšířený senát vycházel z toho, že se stížnostmi podle správního řádu a daňového řádu by mělo být zacházeno stejně, dřívější judikatorní závěry týkající se stížnosti podle správního řádu proto nově vztáhl též na stížnost podle daňového řádu. Vzhledem k tomu, že ve vztahu ke stížnostem podle daňového řádu došlo ke změně judikatury, vyjádřil se též k temporálním účinkům svého rozhodnutí. Nynější věc se však netýká daňového řízení a popsaná změna judikatury na ni proto nedopadá. Podobně je tomu se starším stěžovatelem citovaným rozsudkem sp. zn. 2 Aps 8/2013, který se též týká nutnosti vyčerpání stížnosti podle daňového řádu. Ve vztahu ke stížnosti podle správního řádu zůstala judikatura nezměněná a existovala již v době podání žaloby v nynější věci, stěžovatelova námitka proto není důvodná.

[13] V kasační stížnosti dále tvrdí, že nezákonný zásah nespatřoval pouze v udělení výstrahy, ale též ve způsobu, jakým žalovaný reagoval na jeho stížnost. Takto vedenou argumentaci nelze přijmout. Je pravda, že stěžovatel formuloval petit své žaloby tak, že se domáhá deklarace nezákonnosti udělené výstrahy a „*dalšího postupu žalovaného, který na výstraze trvá i poté, co žalobce stížností upozornil na věcnou nesprávnost důvodů, pro které mu byla výstraha udělena*“. Z obsahu žaloby je však jednoznačně zřejmé, že nezákonný zásah spatřuje právě v tom, že mu byla udělena výstraha, a nesouhlasí s důvody, pro které se tak stalo (srovnej také rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2019, č. j. 9 Afs 406/2018 - 53, nebo ze dne 31. 7. 2019, č. j. 10 As 355/2017 - 101). Nelze ostatně přistoupit na to, aby stěžovatel žalovaný zásah uměle rozšiřoval. Důsledkem toho by opět nebylo nic jiného, než vyprázdnění ustanovení o lhůtách – stěžovatel by mohl kdykoli uplatnit stížnost a následně od jejího vyřízení odvíjet lhůtu pro podání žaloby.

[14] Konečně k poukazu na „zmatečnost“ postupu městského soudu v průběhu jednání konaného dne 21. 6. 2018 Nejvyšší správní soud uvádí, že se stěžovatelem se lze ztotožnit v tom, že pokud městský soud nařídil jednání za účelem prověření včasnosti žaloby, jak v závěru soudního jednání uvedl, měl tuto skutečnost v úvodu jednání účastníkům sdělit; za těchto okolností bylo zbytečné, aby se vyjadřovali k něčemu jinému. Pro posouzení zákonnosti napadeného usnesení je však podstatné, že městský soud vůbec nemusel jednání nařizovat. Soudní jednání slouží k věcnému projednání žaloby (§ 51 odst. 1 s. ř. s.), a proto pokud nejsou splněny podmínky řízení, soud k němu běžně nepřistupuje. Nařízení jednání za účelem vyřešení otázky včasnosti žaloby by bylo nezbytné jen ve výjimečných případech, např. pokud by ve věci byly sporné skutkové okolnosti rozhodné pro posouzení běhu lhůty (typicky datum doručení napadeného rozhodnutí). Podstata problému však v nynější věci nebyla skutková, nýbrž právní, k čemuž městský soud jednání nařizovat nemusel. Ať už byl tedy jeho postup v průběhu jednání jakýkoli, na zákonnost nyní napadeného usnesení to nemohlo mít vliv.

[15] Nad rámec lze dodat, že otázku včasnosti žaloby do věci vnesl žalovaný ve svém vyjádření k žalobě, které bylo stěžovateli dosláno a na které reagoval replikou. Žalovaný se k této problematice vyjadřoval též v průběhu soudního jednání a stěžovatel měl možnost učinit totéž. To, že se městský soud uvedeným otázkám věnoval, proto pro stěžovatele nemohlo být nikterak překvapivé, byť ve věci bylo nařízeno jednání.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlídnout z úřední povinnosti, kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Zalovanému v řízení o kasační stížnosti nevznikly náklady nad rámce úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. února 2020

JUDr. Radan Malík
předseda senátu